

C/2024/1818

11.3.2024

Rozsudok Súdneho dvora (veľká komora) z 21. decembra 2023 (návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Landgericht Ravensburg – Nemecko) – VK (C-38/21), F. F. (C-47/21), CR, AY, ML, BQ (C-232/21)/BMW Bank GmbH (C-38/21), C. Bank AG (C-47/21), Volkswagen Bank GmbH, Audi Bank (C-232/21)

(Spojené veci C-38/21 ⁽¹⁾, C-47/21 ⁽²⁾ a C-232/21 ⁽³⁾, BMW Bank a i.)

(Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Ochrana spotrebiteľa – Lízingová zmluva na motorové vozidlo bez povinnosti odkúpenia – Smernica 2008/48/ES – Článok 2 ods. 2 písm. d) – Pojem lízingová zmluva bez povinnosti odkúpenia predmetu zmluvy – Smernica 2002/65/ES – Článok 1 ods. 1 a článok 2 písm. b) – Pojem zmluva o finančných službách – Smernica 2011/83/EÚ – Článok 2 bod 6 a článok 3 ods. 1 – Pojem zmluva o službách – Článok 2 bod 7 – Pojem zmluva uzavretá na diaľku – Článok 2 bod 8 – Pojem zmluva uzatvorená mimo prevádzkových priestorov – Článok 16 písm. l) – Výnimka z práva na odstúpenie od zmluvy v súvislosti s poskytovaním služieb prenájmu automobilov – Zmluva o úvere na kúpu motorového vozidla – Smernica 2008/48 – Článok 10 ods. 2 – Požiadavky na informácie, ktoré majú byť zahrnuté v zmluve – Domnienka dodržania informačnej povinnosti v prípade odkazu na predpísaný vzor informácií – Neexistencia priameho horizontálneho účinku smernice – Článok 14 ods. 1 – Právo na odstúpenie od zmluvy – Začatie plynutia lehoty na odstúpenie od zmluvy v prípade neúplných alebo nesprávnych informácií – Zneužívajúce uplatnenie práva na odstúpenie od zmluvy – Zánik práva na odstúpenie od zmluvy – Povinnosť predchádzajúceho vrátenia vozidla v prípade uplatnenia práva na odstúpenie od zmluvy o viazanom úvere)

(C/2024/1818)

Jazyk konania: nemčina

Vnútroštátny súd, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania

Landgericht Ravensburg

Účastníci konania pred vnútroštátnym súdom

Žalobcovia: VK (C-38/21), F.F. (C-47/21), CR, AY, ML, BQ (C-232/21)

Žalovaní: BMW Bank GmbH (C-38/21), C. Bank AG (C-47/21), Volkswagen Bank GmbH, Audi Bank (C-232/21)

Výrok rozsudku

1. Článok 2 bod 6 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/83/EÚ z 25. októbra 2011 o právach spotrebiteľov, ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 93/13/EHS a smernica Európskeho parlamentu a Rady 1999/44/ES a ktorou sa zrušuje smernica Rady 85/577/EHS a smernica Európskeho parlamentu a Rady 97/7/ES, v spojení s článkom 3 ods. 1 smernice 2011/83

sa má vykladať v tom zmysle, že:

lízingová zmluva týkajúca sa motorového vozidla, ktorá sa vyznačuje tým, že ani táto zmluva, ani iná samostatná zmluva nestanovujú, že spotrebiteľ je povinný odkúpiť vozidlo po skončení platnosti zmluvy, patrí do pôsobnosti smernice 2011/83 ako „zmluva o službách“ v zmysle jej článku 2 bodu 6. Naproti tomu takáto zmluva nepatrí do pôsobnosti smernice Európskeho parlamentu a Rady 2002/65/ES z 23. septembra 2002 o poskytovaní finančných služieb spotrebiteľom na diaľku a o zmene a doplnení smernice Rady 90/619/EHS a smerníc 97/7/ES a 98/27/ES, ani smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 128, 12.4.2021.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ C 189, 17.5.2021.

⁽³⁾ Ú. v. EÚ C 297, 26.7.2021.

2. Článok 2 bod 7 smernice 2011/83

sa má vykladať v tom zmysle, že:

zmluvu o službách v zmysle článku 2 bodu 6 tejto smernice uzavretú medzi spotrebiteľom a obchodníkom s využitím prostriedkov diaľkovej komunikácie nemožno kvalifikovať ako „zmluvu uzavretú na diaľku“ v zmysle prvého z týchto ustanovení, ak uzavretiu zmluvy predchádzala fáza rokovania, ktorá prebehla za súčasnej fyzickej prítomnosti spotrebiteľa a sprostredkovateľa konajúceho v mene obchodníka alebo z jeho poverenia a počas ktorej tento spotrebiteľ dostal od tohto sprostredkovateľa na účely tohto rokovania všetky informácie uvedené v článku 6 uvedenej smernice a mal možnosť uvedenému sprostredkovateľovi klásť otázky týkajúce sa zamýšľanej zmluvy alebo navrhovanej ponuky, aby odstránil akúkoľvek neistotu, pokiaľ ide o rozsah jeho prípadného zmluvného záväzku s obchodníkom.

3. Článok 2 bod 8 písm. a) smernice 2011/83

sa má vykladať v tom zmysle, že:

zmluvu o službách v zmysle článku 2 bodu 6 tejto smernice uzavretú medzi spotrebiteľom a obchodníkom nemožno kvalifikovať ako „zmluvu uzatvorenú mimo prevádzkových priestorov“ v zmysle prvého z týchto ustanovení, ak počas prípravnej fázy uzavretia zmluvy s využitím prostriedkov diaľkovej komunikácie spotrebiteľ navštívil prevádzkové priestory sprostredkovateľa, ktorý konal v mene obchodníka alebo z jeho poverenia na účely dojednania tejto zmluvy, ale pôsobil v inej oblasti činnosti ako tento obchodník, pod podmienkou, že tento spotrebiteľ mohol ako priemerný spotrebiteľ, ktorý je riadne informovaný a primerane pozorný a obozretný, očakávať, že keď navštívi prevádzkové priestory sprostredkovateľa, bude oslovený s obchodnou ponukou zo strany tohto sprostredkovateľa na účely dojednania a uzavretia zmluvy o službách s obchodníkom, a tiež mohol ľahko pochopiť, že uvedený sprostredkovateľ konal v mene tohto obchodníka alebo z jeho poverenia.

4. Článok 16 písm. l) smernice 2011/83

sa má vykladať v tom zmysle, že:

výnimka z práva na odstúpenie od zmluvy stanovená v tomto ustanovení pre zmluvy uzavreté na diaľku alebo mimo prevádzkových priestorov, ktoré patria do pôsobnosti tejto smernice a ktoré sa týkajú služieb prenájmu automobilov s konkrétnym dátumom alebo lehotou na plnenie, sa vzťahuje na lízingovú zmluvu na motorové vozidlo uzavretú medzi obchodníkom a spotrebiteľom, ktorá je kvalifikovaná ako zmluva o službách uzavretá na diaľku alebo mimo prevádzkových priestorov v zmysle uvedenej smernice, pokiaľ je hlavným účelom tejto zmluvy umožniť spotrebiteľovi používať vozidlo počas konkrétnej doby stanovenej v uvedenej zmluve ako protihodnotu za pravidelné platby peňažných súm.

5. Článok 10 ods. 2 písm. p) smernice 2008/48

sa má vykladať v tom zmysle, že:

bráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá zavádza zákonnú domnienku, podľa ktorej si obchodník splní svoju povinnosť informovať spotrebiteľa o jeho práve na odstúpenie od zmluvy, ak v zmluve odkáže na vnútroštátne ustanovenia, ktoré v tejto súvislosti samy odkazujú na predpísaný vzor informácií, pričom použije ustanovenia uvedené v tomto vzore, ktoré nie sú v súlade s požiadavkami tohto ustanovenia smernice. Ak nie je možné vyložiť dotknutú vnútroštátnu právnu úpravu v súlade so smernicou 2008/48, vnútroštátny súd, ktorý prejednáva spor vedený výhradne medzi súkromnými osobami, nie je povinný upustiť od uplatnenia takejto právnej úpravy iba na základe práva Únie, čím nie je dotknutá ani možnosť tohto súdu neuplatniť uvedené ustanovenia na základe svojho vnútroštátneho práva, a ak to tak nie je, ani právo účastníka konania, ktorý bol poškodený nesúladom vnútroštátneho práva s právom Únie, domáhať sa náhrady škody, ktorá mu v dôsledku toho vznikla.

6. Článok 10 ods. 2 písm. p) smernice 2008/48 v spojení s článkom 14 ods. 3 písm. b) tejto smernice

sa má vykladať v tom zmysle, že:

výška úroku za deň, ktorá musí byť uvedená v zmluve o úvere podľa tohto ustanovenia a ktorá sa použije v prípade uplatnenia práva spotrebiteľa na odstúpenie od zmluvy, nemôže byť v žiadnom prípade vyššia ako suma, ktorá matematicky vyplýva zo zmluvnej úrokovej sadzby úveru dohodnutej v tejto zmluve. Informácia poskytnutá v zmluve v súvislosti s výškou úroku za deň musí byť uvedená zrozumiteľným a stručným spôsobom, aby najmä v spojení s inými informáciami neobsahovala žiadne rozpory, ktoré by mohli priemerného spotrebiteľa, ktorý je riadne informovaný a primerane pozorný a obozretný, objektívne viesť do omylu, pokiaľ ide o výšku úroku za deň, ktorý bude musieť nakoniec zaplatiť. V prípade, že informácia nie je uvedená takýmto spôsobom, nie je splatná žiadna suma úroku za deň.

7. Článok 10 ods. 2 písm. t) smernice 2008/48

sa má vykladať v tom zmysle, že:

zmluva o úvere musí uvádzať podstatné informácie o všetkých mimosúdnych mechanizmoch vybavovania sťažností alebo zaistenia nápravy, ktoré má spotrebiteľ k dispozícii, a prípadne aj o ich nákladoch, o skutočnosti, že sťažnosť alebo prostriedok nápravy sa majú podať v papierovej alebo elektronickej forme, o poštovej alebo elektronickej adrese, na ktorú sa má sťažnosť alebo prostriedok nápravy zaslať, a o iných formálnych podmienkach, ktorým táto sťažnosť alebo tento prostriedok nápravy podlieha, pričom nestačí jednoduchý odkaz v zmluve o úvere na procesný poriadok dostupný na požiadanie či na internete alebo na iný akt alebo dokument týkajúci sa podmienok prístupu k mimosúdny mechanizmom vybavovania sťažností a zaistenia nápravy.

8. Článok 10 ods. 2 písm. r) smernice 2008/48

sa má vykladať v tom zmysle, že:

zmluva o úvere musí na účely výpočtu kompenzácie v prípade predčasného splatenia úveru v zásade uvádzať konkrétnu, pre priemerného spotrebiteľa, ktorý je riadne informovaný a primerane pozorný a obozretný, ľahko zrozumiteľnú metódu výpočtu tejto kompenzácie tak, aby tento spotrebiteľ mohol určiť výšku kompenzácie v prípade predčasného splatenia úveru na základe informácií poskytnutých v tejto zmluve. Aj v prípade neexistencie konkrétnej a ľahko zrozumiteľnej informácie o metóde výpočtu však môže takáto zmluva spĺňať povinnosť uvedenú v tomto ustanovení, pokiaľ obsahuje ďalšie prvky umožňujúce spotrebiteľovi ľahko určiť výšku dotknutej kompenzácie, najmä jej maximálnu výšku, ktorú bude musieť zaplatiť v prípade predčasného splatenia úveru.

9. Článok 14 ods. 1 druhý pododsek písm. b) smernice 2008/48

sa má vykladať v tom zmysle, že:

ak sa informácia, ktorú veriteľ poskytne spotrebiteľovi na základe článku 10 ods. 2 tejto smernice, ukáže ako neúplná alebo nesprávna, lehota na odstúpenie od zmluvy začína plynúť len vtedy, keď neúplnosť alebo nesprávnosť tejto informácie nemôže ovplyvniť schopnosť spotrebiteľa posúdiť rozsah jeho práv a povinností podľa uvedenej smernice ani jeho rozhodnutie uzavrieť zmluvu, a nemôže ho prípadne zbaviť ani možnosti uplatniť svoje práva v podstate za rovnakých podmienok, aké by platili, ak by táto informácia bola poskytnutá úplne a správne.

10. Článok 10 ods. 2 písm. l) smernice 2008/48

sa má vykladať v tom zmysle, že:

zmluva o úvere musí vo forme konkrétneho percentuálneho podielu uvádzať sadzbu úrokov z omeškania platnú v čase uzavretia zmluvy a musí konkrétne vysvetliť mechanizmus úpravy tejto sadzby. Ak je uvedená sadzba určená v závislosti od referenčnej úrokovej sadzby, ktorá sa časom mení, musí zmluva o úvere uvádzať referenčnú úrokovú sadzbu platnú v deň uzavretia zmluvy, pričom treba spresniť, že spôsob výpočtu sadzby úrokov z omeškania v závislosti od referenčnej úrokovej sadzby musí byť v zmluve uvedený spôsobom ľahko zrozumiteľným pre priemerného spotrebiteľa, ktorý nemá špecializované znalosti v oblasti financií, aby si tento spotrebiteľ dokázal vypočítať sadzbu úrokov z omeškania na základe informácií poskytnutých v tej istej zmluve. Okrem toho v zmluve o úvere musí byť uvedená frekvencia zmeny týchto referenčných úrokových sadzieb, a to aj v prípade, že je táto frekvencia určená vnútroštátnymi ustanoveniami.

11. Článok 14 ods. 1 smernice 2008/48

sa má vykladať v tom zmysle, že:

úplné splnenie zmluvy o úvere má za následok zánik práva na odstúpenie od zmluvy. Okrem toho sa veriteľ nemôže platne dovoliavať toho, že spotrebiteľ z dôvodu svojho správania v čase medzi uzavretím zmluvy a uplatnením práva na odstúpenie od zmluvy, alebo dokonca po tomto uplatnení, uplatnil toto právo zneužívajúcim spôsobom, ak z dôvodu neúplnej alebo nesprávnej informácie v zmluve o úvere, v rozpore s článkom 10 ods. 2 smernice 2008/48, lehota na odstúpenie od zmluvy nezačala plynúť na základe toho, že bolo preukázané, že neúplnosť alebo nesprávnosť tejto informácie ovplyvnila schopnosť spotrebiteľa posúdiť rozsah jeho práv a povinností podľa smernice 2008/48, ako aj jeho rozhodnutie uzavrieť zmluvu.

12. Smernica 2008/48

sa má vykladať v tom zmysle, že:

bráni tomu, aby sa veriteľ mohol v prípade, že spotrebiteľ uplatní svoje právo na odstúpenie od zmluvy v súlade s článkom 14 ods. 1 tejto smernice, dovoliť zániku tohto práva na základe vnútroštátnych právnych noriem, pokiaľ aspoň jeden z povinných údajov uvedených v článku 10 ods. 2 tejto smernice nebol zahrnutý v zmluve o úvere alebo bol v nej uvedený neúplne alebo nesprávne bez toho, aby bol následne riadne oznámený, a pokiaľ z tohto dôvodu nezačala plynúť lehota na odstúpenie od zmluvy stanovená v tom istom článku 14 ods. 1.

13. Článok 14 ods. 1 smernice 2008/48 v spojení so zásadou efektivity

sa má vykladať v tom zmysle, že:

bráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá stanovuje, že ak spotrebiteľ odstúpi od zmluvy o viazanom úvere v zmysle článku 3 písm. n) tejto smernice, musí veriteľovi vrátiť vec financovanú z úveru alebo ho vyzvať na prevzatie tejto veci bez toho, aby bol tento veriteľ zároveň povinný vrátiť mesačné splátky úveru, ktoré už spotrebiteľ zaplatil.
